

Henryk Paprocki

MISTERIUM EUCHARYSTII

Interpretacja genetyczna
liturgii bizantyjskiej

Przedmowa
Irénée-Henri Dalmais

Wydawnictwo WAM
Kraków 2010

SPIS TREŚCI

I.-H. Dalmais, <i>Przedmowa do wydania francuskiego</i>	5
WSTĘP	7
Rozdział I	
ROZWÓJ HISTORYCZNY GRECKIEJ TRADYCJI LITURGICZNEJ	11
1. 1. Dziedzictwo Starego Testamentu	11
1. 2. Okres przed Soborem Nicejskim (rok 325)	19
1. 3. Liturgie greckie w okresie ponicejskim	29
1. 4. Bizancjum po Bizancjum	49
Rozdział II	
POCHODZENIE GRECKICH LITURGII EUCHARYSTYCZNYCH	52
2. 1. Pochodzenie Liturgii św. Jana Chryzostoma	52
2. 2. Pochodzenie Liturgii św. Bazylego Wielkiego	59
2. 3. Pochodzenie Liturgii św. Jakuba Apostoła	66
2. 4. Pochodzenie Liturgii Uprzednio Poświęconych Darów	70
2. 5. Pochodzenie Liturgii św. Marka Apostoła	89
Rozdział III	
MIEJSCE I CZAS LITURGICZNEGO DRAMATU	92
3. 1. Miejsce liturgicznego dramatu	92
3. 2. Czas liturgicznego dramatu	120
Rozdział IV	
MISTERIUM PROSKOMIDII	127
4. 1. Zagadnienia wstępne	127
4. 2. Wejście celebransów do świątyni i do prezbiterium	130
4. 3. Szaty liturgiczne i ich zakładanie	133
– <i>sticharion</i>	134
– <i>kamision</i> i krótki <i>felonion</i>	135

– orarion	135
– epimanikia (narękwawki)	137
– epitachelion – stuła kapłańska	138
– pas	140
– epigonation	141
– felonion	142
– sakkos	144
– omoforion	145
– mitra	146
– kamelaukion	148
– panagia lub enkolpion	148
– pastorał	150
– mantia	151
– przenośna świeca noszona przed biskupem	152
– kobierce	152
– ceremonia zakładania szat liturgicznych	153
4. 4. Umycie rąk	154
4. 5. Przygotowanie darów ofiarnych	156
4. 6. Okadzenie i przykrycie darów ofiarnych	165
4. 7. Odmówienie modlitwy ofiarowania	168
4. 8. Wygłoszenie tekstu rozesłania	169
4. 9. Teologiczne aspekty proskomidii	169

Rozdział V

MISTERIUM SŁOWA	172
5. 1. Obrzęd przygotowawczy	172
5. 2. Oficjum trzech antyfon	173
5. 3. Eisodos, czyli intronizacja Ewangelii (małe wejście)	186
5. 4. Tropariony i trisagion	192
5. 5. Śpiewy i czytania. Homilia	197
5. 6. Modlitwy za cały Kościół	204

Rozdział VI

MISTERIUM OFIARY	210
6. 1. Dwie modlitwy wiernych	210
6. 2. Wielkie wejście	213
6. 3. Ryt ofiarowania	228
6. 4. Pocałunek pokoju	231
6. 5. Wyznanie wiary	234
6. 6. Anafora św. Jana Chryzostoma	239
6. 7. Cechy szczególne Anafory św. Bazylego	266
6. 8. Przygotowanie do przyjęcia komunii	271
6. 9. Komunia	274
6. 10. Dziękczynienie	285
6. 11. Rozesłanie	291

ZAKOŃCZENIE	294
WYKAZ SKRÓTÓW	
I. Skróty bibliograficzne	301
II. Skróty ogólne	304
BIBLIOGRAFIA	
I. Źródła	305
A. Biblijne	305
B. Liturgiczne	305
C. Kanoniczne	309
D. Patrystyczne i bizantyjskie	309
II. Opracowania	313
III. Encyklopedie, słowniki i bibliografie	334
INDEKS NAZW OSOBOWYCH	336
INDEKS BIBLIJNY	347